

8. ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo vystihnout trestněprávní specifika domácího násilí a zhodnotit ochranu před domácím násilím v České republice z trestněprávního hlediska.

V úvodní části jsem se zabývala teoretickými aspekty domácího násilí, neboť je nezbytné vystihnout a pochopit jeho specifika tak, aby jej nebylo možno zaměnit s žádným jiným násilným chováním.

V dalších částech jsem se zaměřila na úpravu ochrany před domácím násilím v trestním zákoníku, rámcově jsem uvedla i úpravu v trestním právu procesním a některé zahraniční úpravy.

Mým cílem bylo podat obrázek o trestněprávní ochraně před domácím násilím. Nutno zdůraznit, že vzhledem k tomuto cíli a rozsahu práce, jsem nezmínila veškeré aspekty rozebírané problematiky (například aspekt psychologický). Těchto aspektů jsem si vědoma a považuji za důležité na závěr upozornit, že problematiku domácího násilí nelze zužovat jen na trestněprávní hledisko, neboť se jedná o problém komplexní a multidisciplinární.

Domácí násilí je celospolečenský a celosvětový problém, který zasahuje všechny sociální vrstvy společnosti. Přestože je tento fenomén poslední dobou často medializován a i povědomí veřejnosti o problematice domácího násilí se zvyšuje, stále jde o tematiku aktuální, o které je nezbytné neustále hovořit, neboť následky domácího násilí jsou mnohdy neodčinitelné a postihují nejen samotnou oběť, ale i všechny zúčastněné osoby.

V současné době lze říci, že Česká republika je státem, který problematiku domácího násilí aktivně řeší. Významnými kroky na legislativní úrovni bylo zejména zařazení skutkové podstaty trestného činu "týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě" do trestního zákona, přijetí zákona č. 135/2006 Sb., o ochraně před domácím násilím, zavedení institutu vykázání, prosazení zavedení skutkové podstaty trestného činu nebezpečného pronásledování do nového trestního zákoníku aj.

Ačkoli výše uvedené změny vítám, není možné říct, že by opatření na ochranu před domácím násilím a jeho postih byly již dostatečné. Domácí násilí je natolik specifickým a komplexním problémem, že je nutno jej řešit dále a snažit se

nalézat nová a snad efektivnější řešení.

Například doplnění skutkové podstaty §199 trestního zákoníku “týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“ mezi trestné činy, u nichž je dle § 367 trestního zákoníku trestné jejich nepřekážení a dle §368 trestního zákoníku jejich neoznámení, vypuštění trestných činů, páchaných v situaci domácího násilí, z okruhu trestných činů, stíhaných se souhlasem poškozeného a vytvoření legální definice domácího násilí, neboť pokud by existovala legální definice tohoto pojmu, která by postihla všechny druhy a formy domácího násilí, bylo by jednodušší v praxi tento problém kvalifikovat.

Obrovskou roli v boji proti domácímu násilí hraje informovanost veřejnosti, protože právě vědomí, že se jedná o trestný čin a že existují možnosti jak situaci řešit pomáhají oběti vzepřít se násilnému partnerovi a začít se bránit. Lidský faktor je v tomto ohledu velmi důležitý, neboť oběť se nesmí setkat s podceňováním a zlehčováním své situace ze strany okolí. Dostatek informací a pravidelné proškolení by měli absolvovat zejména pomáhající profese (lékaři, policisté, sociální pracovníci apod.), bez dostatečné znalosti problematiky a specifík domácího násilí nebudou moci obětem účinně pomoci.

O medializaci problematiky se zasloužily zejména neziskové organizace, specializující se na problematiku domácího násilí (Bílý kruh bezpečí, ROSA,..), které také potřebná školení zajišťují. Bílý kruh bezpečí například provádí proškolení policistů v souvislosti se zavedením institutu vykázaní.

Je nutné zaměřit se nejen na informování obětí, ale také například na informování potenciálních obětí, které by směřovalo k tomu, že se v budoucnu násilnému partnerovi vyhnou, vzdělávací programy ve školách, kampaně v médiích apod.

Ochrana obětí před domácím násilím je díky přijatým legislativním změnám i díky působení řady neziskových organizací na vysoké úrovni, přesto však jsou stále možnosti jak ochranu zefektivnit. Důležitá je především prevence, která by měla být zaměřena nejen na oběti, ale i na pachatele. Obětem je nutné ukázat, že existují prostředky na jejich ochranu, ukázat jim, kam se mohou obrátit, utvrdit je v tom, že na problém nejsou sami a velmi často je informovat i o tom, že jednání násilné osoby je trestné. Pachatelům je potřeba poskytnout dostatečné resocializační a terapeutické programy, které budou preventivně působit na jejich chování v budoucnu a naučí je,

že násilím se situace neřeší. Klíčové je zejména zařadit zmíněné resocializační a terapeutické programy mezi alternativní druhy trestů. V zahraničí (například ve Velké Británii) mají s resocializačními programy pro pachatele četné zkušenosti a jejich fungování se osvědčilo, je tedy možné se těmito inspirovat.

Při ukládání trestů za trestné činy páchané v situaci domácího násilí je nezbytné zabývat se konkrétní situací v rodině, neboť ne vždy může uložený trest pomoci oběti. Je nutné nezaměřit se jen na potrestání a nápravu pachatele, ale i na to, jakým způsobem postihne uložený trest oběť domácího násilí. Z tohoto pohledu považuji domácí násilí za velmi specifický problém, který nelze ztotožňovat s jakoukoli jinou formou trestné činnosti.

Domnívám se, že “nezavírání očí“ je nezbytné ze všech stran. Za strany oběti, jejího nejbližšího okolí, široké veřejnosti, pomáhajících profesí a v neposlední řadě i ze strany státu, neboť jen komplexní a včasná pomoc a ochrana mohou být efektivní.